Taal onder druk: onderzoek naar gesproken taalproductie bij young stroke

Rosemarije Weterings
Donders Centrum voor Cognitie, Radboud Universiteit Nijmegen

10-10-2026
Afasieconferentie 2026

1. Probleem

Taaltesten

stilte

geen tijdsdruk

"Heel goed"

young stroke

18 - 55 jaar

Dagelijkse gesprekken

tijdsdruk

afleiding

achtergrondgeluid

"Toch moeite met communiceren"

2. Onderzoek

We maken taaltesten meer zoals gesprekken in het dagelijks leven.

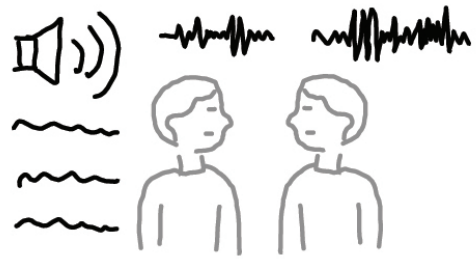

Achtergrondgeluid

De effecten van achtergrondgeluid op de verbale efficiëntie in gesproken taalproductie van volwassenen met een beroerte op relatief jonge leeftijd

Rosemarije Weterings, Roy Kessels, Frank-Erik de Leeuw, Esther Janse, Marina Ruiter, Mirjam Otters en Vitória Piai

PARTICIPANTEN

- Young stroke (beroerte tussen de 18 en 55 jaar): N = 15;
- Gematchte controle participanten: N = 29
- Vragenlijst AfasieNet Cognitieve Communicatie Screening
- Situatieplaatje CAT-NL

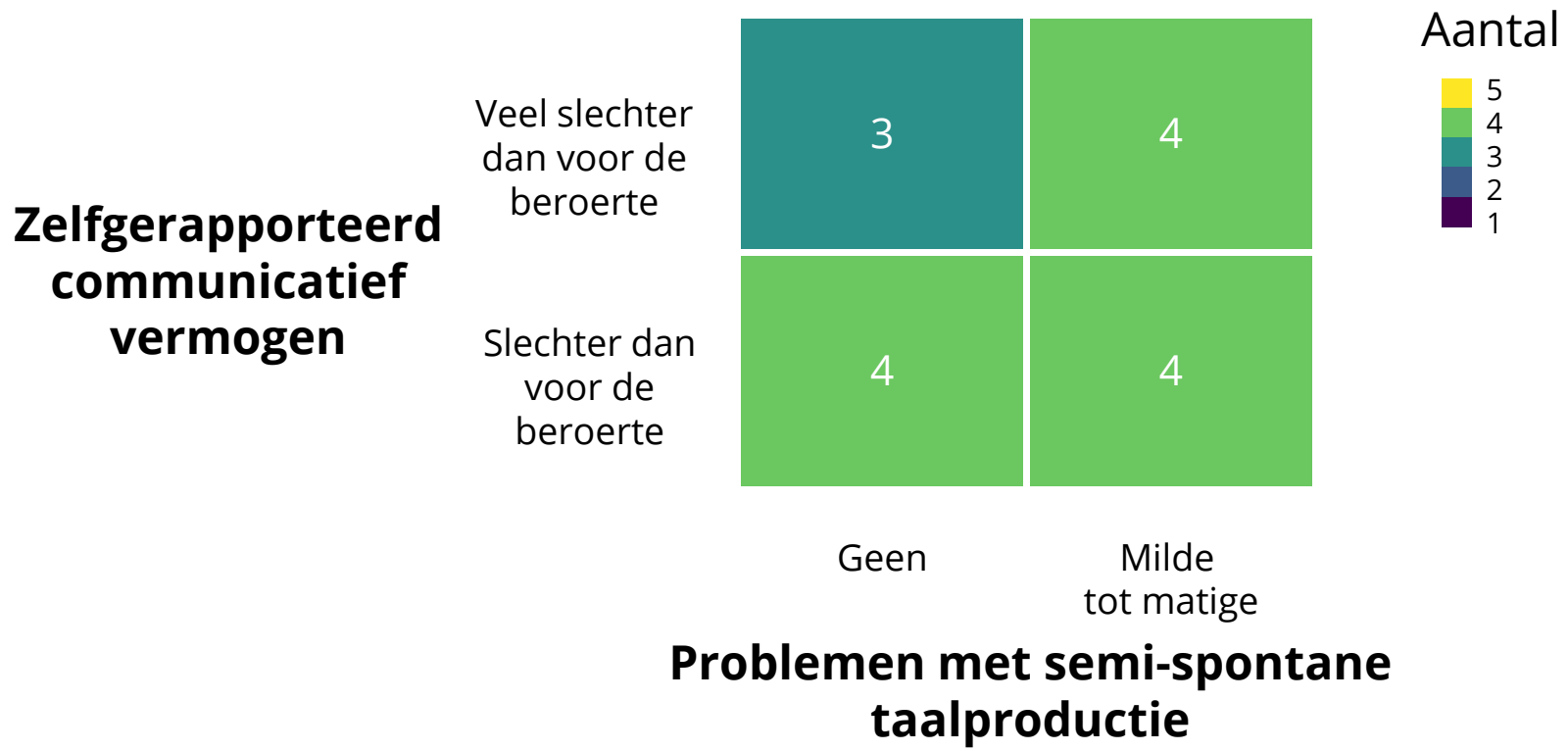

EXPERIMENT

- Plaatjes beschrijven (90 plaatjes): semi-spontane taal
- 3 condities van achtergrondgeluid:
  - Stilte
  - Spraak (verstaanbare dialoog)
  - Spraakvormige ruis (onverstaanbare ruis)

Picture items from set 1

picture 01_1 picture 01_2 picture 01_3

Plaatjes van SynTest (Janssen et al., 2018)

UITKOMSTMATEN

- **Effectiviteit** = hoeveelheid informatie (**Content Units, CU's**)
- **Duur** = spreekduur (vanaf verschijnen plaatje tot einde beschrijving)
- **Efficiëntie** = effectiviteit / duur

Voorbeeld CU’s:

- De jongen eet een koekje en het meisje leest een boek

picture 01_3

RESULTATEN

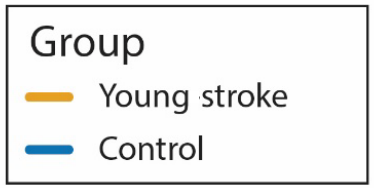

Achtergrondgeluid:
Si = Stilte
Sp = Spraak
N = Spraakvormige ruis

Resultaten nog niet gepubliceerd, contact rosemarije.weterings@donders.ru.nl voor vragen

3. Resultaten

Wat vonden we?

Bij mensen met een beroerte op jonge leeftijd (18-55 jaar)

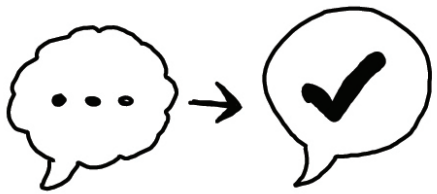

Ze brengen de boodschap over.

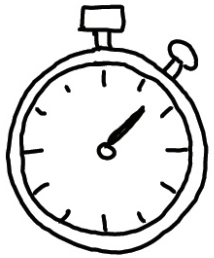

Maar het kost meer tijd om woorden te vinden en te spreken.

Wat betekent dit voor taaltesten?

Traditionele taaltest kijkt vooral naar

Fouten

Verbeterde taaltest kijkt naar

Fouten

+

Tijd

en heeft extra's zoals:

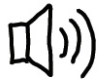

achtergrond-geluid

DISCUSSIE

- Subtiele taalproblemen
- Klinische implicaties

- Limitaties
- Vervolgonderzoek

4. Conclusie

Door **taal** te onderzoeken in situaties die meer lijken op het **dagelijks** leven en door **tijd** te meten naast **fouten**, worden subtiele communicatieproblemen na een beroerte op jonge leeftijd **beter** zichtbaar.

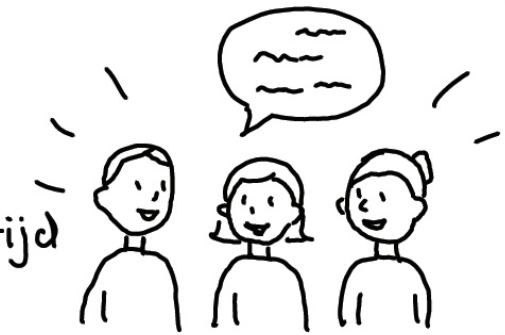

VRAGEN?

rosemarije.weterings@donders.ru.nl

Promotie op maandag 7 december 2026, 10.30, Nijmegen (of online)